

МИЛЛИЙ ТИКЛАНİŞ

9 (226)

2013 йил 13 март, чоршанба

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партиясининг ижтимоий-сиёсий газетаси

ЎзМТДП — www.mt.uzТаҳририят — www.milliytiklanish.uz

2008 йил 30 октябрдан чиқа бошлаган

ТЕРМИЗДАГИ иктисолдиёт касб-хунар коллежида молия, биржа агенти, банк иши ва хўжалик-хукуқи фоалият кабий ўналишларда таҳсил олаётган 1440 нафар йигит-кизнинг ахборот-коммуникация технологияларига оид билм-кўнгилмаларини мус-таҳкаммамоқда.

САМАРҚАНД шахридан чиқиб, Оқдарё туманига кириб борар экансиз, Зарабшон дарёси ёқасида бунёд этилган кўркмада ўй-хўйлар эътиборингизни тортади. Бу уйлар му-каммал лойиҳа асосида, ҳар томонлама замона-вий килиб курилган.

ТАБИАТ уйғониши билан бирга инсонлар қалби ҳам янги орзу-хаваслар или жумбушга келади. Бу иштиёқ бизни буюк ишларга ўндайди.

5 МАЊНАВИЯТ

6 ЖАРАЕН

8 НИГОХ

ХАБАРЛАР

Аёлга эътибор — келажакка эътибор

Бухорода «Аёл — жамият баркарорлиги, тотувлиги ва ҳамжатлиги кафолати» мавзусида тадбир ўтказилди.

Анжуманда маҳаллий ҳокимиёт органдари ва мусассасаларида, нодавлат ташкилотлар тизимида фаолият кўрсататётган, маҳаллаларда яшаётган турли миллатга мансуб хотин-қизлар, талабалар, спорт мусобака ва танлов совриндорлари қатнашди. Тадбирда сўзга чиқсанлар вилоят хотин-қизларининг жамиятда муносиб ўрин топишлари учун барча шароитлар яратилгани, оила ва унинг кадрятларини асрарда масъулитни ва бурҷни чукур хис этатётганиларини таъқидлаши. Анжуман доирасида мавзуга доир фотосуратлар ва расмлар кўргазмаси бўлиб ўтди.

Саломатлик муҳофазаси — устувор масала

Пойтахтимизда бўлиб ўтган илмий-амалий семинар «Она ва бола саломатлигини муҳофaza қилиш борасида амалга оширилаётган ислоҳотларни жамоатчиликка етказиша ОАВнинг роли ва вазифалари» мавзусида бўлди.

Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини кўллаб-куватлаш ва ривожлантириш жамоати фонди томонидан ташкилаштирилган семинарда журналистлар мамлакатимида соғлини саклаши тизими, аҳоли, айниска, оналар ва болалар саломатлигига қаратилган ислоҳотларни, шунингдек, «Обод турмуш йили» Давлат дастурда юқоридаги масалаларга қаратилган вазифаларни бажарилиши юзасидан амалга оширилаётган ишлар билан таништирилди. Кўтарилиган масалалар ва истиқболдаги вазифалар хусусида атрофлича Фикр юритилди.

Миллий ўйинлар намойиши

Наврӯз арафасида маҳаллаларни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишлари авж олади. Байрамларимиз кўй-кўшик, миллий ўйинларсиз ўтмайди. Бу байрамга ўзига хос кўтаринкилик баҳш этади.

Гулестон шахрида ана шундай миллий ўйинлар мусобакаси бўлиб ўтди. Болалар ва ўсмирлар спорт мактаби тарбияланувчилари иштирок этган мусобакада ўзбек миллий ўйинлари накадар серкира экани яна бир бор намойён бўлди. Айниска, аркон тортиш, етти тош, қараб теп, кураш каби миллий ўйинлар тадбир қатнашчиларида катта таасир сурот қолди.

Тадбир сўнгидаги мусобакалар галиблари муносиб тақдирланди.

Партия дастурий мақсадларини изчиллик билан амалга ошириб, электорат манфаатларига хизмат қилиш — устувор вазифамиз

Тошкентда Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси Марказий Кенгашининг павбатдаги Пленуми бўлиб ўтди. Пленум ишида партия Марказий Кенгаши, ЎзМТДПнинг Олий Маъжлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси аъзолари, ҳалқ депутатлари маҳаллий кенгашлардаги партия депутатлар гуруҳлари раҳбарлари, партия фаоллари, ЎзМТДП «Ёшлар қаноти» ва «Лёллар қаноти» вакиллари ҳамда оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этишиди.

Пленумда ЎзМТДП Марказий Кенгаш Ижроия Кўмитаси раиси Ахтам Турсунов партияининг 2012 йилдаги фаолияти якунлари ва 2013 йилдаги иш фаолиятининг асосий ўйналишлари тўғрисида мъерьузга қилиди. — Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партиясининг бугунги пленуми мамлакатимиз ижтимоий-сиёсий, иктисолиди ва маънавий-маврифий ҳаётида улкан ижоб ўзгашибарлар содир бўлаётган, Ватанимиз тараққиётни янги босқичга кўтарилиб, ҳалқимиз фаровонлиги ошиб бораётган бир шароитда ўтмода, -деб ўз сўзини бошлади нотик. — Давлатимиз «Миллий тикланиш» демократик партиясининг бугунги пленуми мамлакатимиз ижтимоий-сиёсий, иктисолиди ва маънавий-маврифий ҳаётида улкан ижоб ўзгашибарлар содир бўлаётган, Ватанимиз тараққиётни янги босқичга кўтарилиб, ҳалқимиз фаровонлиги ошиб бораётган бир шароитда ўтмода, -деб ўз сўзини бошлади нотик. — Давлатимиз эришаётган ютуқлар хакида гапирганимизда Президентимизнинг 2012 йилда мамлакатимиздаги ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ҳамда 2013 йил-

га мўлжалланган иктисолиди дастурнинг ёнг муҳим устувор ўйналишларига бағишишган Вазирлар Махкамасининг мажлисидаги мъерьузасида тилга олинган кўйидаги рақамларга сизларнинг эътиборингизни яна бир карра қарашмоқчиман, -деди анжуман иштирокчиларига мурожаат киларкан партия раҳбари.

2012 йилда Ўзбекистон ўз иктисолидиётни барқарор суръатлар билан ривожлантириши давом этириб, ялпи ички маҳсулот 8,2 фоизга ўсди, саноат ишлаб чиқариш хажми 7,7 фоизга, қришлек хўжалиги 7 фоизга, экспорт ҳажми 11,6 фоизга ўғсанлигини алоҳида таъқидлаш лозим. Энг муҳими, давлат жамиятаҳатларининг асосий қисми, яни 59,2 фоизи ижтимоий соҳа ва аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш чора-тадбирларини амалга оширишга қаратиди, шунданд 34 фоизидан ортига таълим, 14,5 фоизидан кўпроғи соғлини саклаш соҳаларини молиялаштиришга ўйналитирилди.

Бугунги пленумимизда давлатимиздаги иктисолидиётни барқарор суръатлар билан ривожлантириши давом этириб, ялпи ички маҳсулот 8,2 фоизга ўсди, саноат ишлаб чиқариш хажми 7,7 фоизга, қришлек хўжалиги 7 фоизга, экспорт ҳажми 11,6 фоизга ўғсанлигини алоҳида таъқидлаш лозим. Энг муҳими, давлат жамиятаҳатларининг асосий қисми, яни 59,2 фоизи ижтимоий соҳа ва аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш чора-тадбирларини амалга оширишга қаратиди, шунданд 34 фоизидан ортига таълим, 14,5 фоизидан кўпроғи соғлини саклаш соҳаларини молиялаштиришга ўйналитирилди.

Бу хакда сўз юритганда, таъкидлаш керакки, ҳар қандай демократик тизим негизида ётган

— ҳокимиятнинг конуқ чиқарувчи, ижро этувчи ва суд-хукуқ тармоқларининг вазифа ва ваколатларни аник белгилаб қўйиш, уларнинг мағафатлари мувознатини ва бир-бирини тийиб туришини таъминлаш, сиёсий партиялар ролини кучайтириш таъмилларига асосланган сиёсий тизимни шакллантириш бўйича пухта ўйланган, замонавий демократик талабларга жавоб берадиган ислоҳотларнинг таъсирини кўрамиз», - деб алоҳида таъқидланган.

2-бет

ФРАКЦИЯ ҲАЁТИ

Демократик ислоҳотлар

жараёнини янада чукурлаштиришга қаратилган қонун лойиҳалари мұхоказа қилинди

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партиясининг Олий Маъжлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси ишгалишида қатор қонун лойиҳалари кўриб чиқилди. Унда фракция аъзолари, вазирлар ва идоралар раҳбарлари, экспертлар, ҳуқуқшунослар ва мутахассислар, оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этишиди.

Депутатлар Қонунчилик палатасининг бир гурӯҳ депутатлари томонидан тайёрланган «Ўзбекистон Республикаси Олий Маъжлиси Қонунчилик палатасининг Регламенти тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзgartирish ва кўшимчалар киритиш ҳақида»ги қонун лойиҳасини мұхоказа қилишди.

Таъқидланганидек, юртимизда истиқлонинг ilk кунларидан давлат бошқарувини янгилаш ва демократлаштириш ҳамда мамлакатимизни модернизация қилишда сиёсий партияларнинг ролини оширишга қаратилган кенг кўламли ислоҳотлар амалга оширилмоқда. Айниска, мамлакатимизда демократик ислоҳотларни янада чукурлаштириш ва фуқаролик жамиятини рivoхлантириш концепциясининг қабул қилинishi бу борада олиб борилаётган ишларни сифат жиҳатдан янги босқичга кўтарди.

4-бет

КОНЦЕПЦИЯ: ЎзМТДПНИНГ УСТУВОР ВАЗИФАЛАРИ

Сайловлар — бу мамлакатимизда амалга ошириш, иктисолидётни мағкурадан холи бўлиши, демократик ислоҳотларни аник белгилаб қўйиш, уларнинг мағафатлари мувознатини ва бир-бирини тийиб туришини таъминлаш, сиёсий партиялар ролини кучайтириш таъмилларига асосланган сиёсий тизимни шакллантириш бўйича пухта ўйланган, замонавий демократик талабларга жавоб берадиган ислоҳотларнинг таъсирини кўрамиз», - деб алоҳида таъқидланган.

Ислом КАРИМОВ

Миллий сайлов тизимини тақомиллаштириш

сиёсий партияларнинг жамият ҳаётидаги роли ва имкониятини янада оширади

4-бет

“Milliy tiklanish” газетасига обуна бўлинг!
Нашр кўрсаткичи – 158

ПЛЕНУМ

(Давоми.
Боши 1-бетда)

Ўзбекистон эришашётган ютуқларни халкаро жамоатчилик ҳам эътироф этмоқда. Хусусан, Халқаро валюта жамгармаси миссияси раҳбари ушбу миссиянинг Ўзбекистонда 2012 йил ноябрь-декабрь ойларидағи иш натижалари бўйича билдирган фикрларини келтириш ўринлидир: «Ўзбекистон иқтисодиёти жадал суратлар билан ўсмокда. Солик-бюджет ва ташки фаолият соҳаларида мустаҳкам позиция, банк тизимишинг барқарорлиги, давлат қарзининг камлигига ва ташқаридан қарз олишига эҳтиёткорлик билан ёндашиб мамлакатни глобал инқизорзининг салбий оқибатларидан ҳимоя қилди». Дунёдаги йирик «Томсон Рейтер» бизнес-ахборот агентлигининг молия соҳасидаги жаҳонга машхур «Прожект файненс интернейшнел» журнали Устюрт-газкимё саноатидаги йилнинг энг яхши лойиҳаси деб тан олди. Франциядаги дунёнинг энг яхши 5 та бизнес мактаби қаторига кирадиган «Инссад» халқаро бизнес мактабининг 2012 йилги «Инновацияларнинг глобал индекси» маъruzасида дунёнинг 141 мамлакатидаги инновацион ривожланиш комплекс тарзда таҳлил қилинган. Таҳлилнинг асосий таркибий қисмларидан бири инсон капиталини ривожлантириш даражаси бўлиб, мазкур кўрсаткич бўйича бизнинг мамлакатимиз 35-уринни эгаллаган. Таълим тизимини ривожлантириш даражаси бўйича эса Ўзбекистон дунёнинг 141 мамлакати орасида 2-уринни банд этган. Бундан ташкир репродуктив саломатликни таъминлаш бўйича ўзбек модели БМТ томонидан Шарқий Европа, Болтиқ бўйи, Мустақил Давлатлар Ҳамдустлиги мамлакатлари учун энг яхши минтақавий дастур сифатида тавсия этилди. Бундай эътирофлар, хеч шубҳасиз, барчамизга катта фурур ва ифтихор бағишлади.

Партия дастурий маңсадларини изчиллик билин амалга ошириб, электорат манфаатларига хизмат қилиш – устувор вазифамиз

торинг қилиш мустақил институти, Мұқимий номидаги ўзбек давлат мусиқий драма театри сингари ташкілттар партиямызға қарастырағанда да оның мүнтазам ҳамкорлық қилишмокда, - деди Нотик.

Электорат манфаатларига хизмат қилиш депутатлик бирлашмаларининг асосий вазифаси

Барча даражадаги депутатлик бирлашмалари марказда ва жойларда партияимиз фоя ва мақсадларини амалга ошириш, электоратимиз манбаатларига хизмат қилиш борасида сезиларли даражада фаолият күрсатышди. Хусусан, партия Марказий Кенгашы, фракцияимиз, Марказий банк ва «Хунарманд» ўюшмаси ҳамкорлигига Қорақалпостон Республикаси, Андіжон, Самарқанд, Хоразм ва Наманган вилоятларыда ўтказилған «Банк кредитларининг оиласи тадбиркорлик ва миллий ҳунармандчиликни ривожлантиришдаги аҳамияти» мавзусидаги семинари доирасида 120 нафар ҳунармандга 3 миллиард сүмга яқин имтиёзли кредит берилди ва бунинг натижасида 250 та янги иш ўринлари яратилди. Яқинда ана шундай тадбир Сурхондарё вилояттада ташкил қилинди ва 12 нафар ҳунарманд ва оиласи тадбиркорга 1 миллиард 37 миллион сүмлик имтиёзли кредит сертификати топширилди. Мазкур семинарни давом эттириб, жорий йилда қолган барча вилоятларда ўтказишмиз зарур ба 2013 йилдаги яна бир муҳим вакыт болып табады.

вазифамиздир.

Үтган йили депутатлик гурухлари фаолиетини қатыяшын күчтіриши асосий вазифалардан бири сиғатида белгилаган эдик. Бу борада халқ депутатлари маҳаллий Кенгашлардаги партия депутатлик гурухлари томонидан бир қатор амалий ишлар қылнди. Жұмладан, партия депутатлик гурухлари томонидан 300 дан ортиқ масалалар жойларда үрганилиб, 1000 га яқын депутат-лардың сұровлари амалга оширилди. Халқ депутатлари вилюят, туман ва шаҳар Кенгашлари сессиялари күн тартибиға 200 дан зіёд масалалар олиб чыкылди ва тегишли қародар, кабуғы кишининг арицилділік

Маълумки, партия Марказий Кенгаши «Жамиятда хукуқий маданияти юксалтириш миллий дастури»нинг ижроси холатини ўрганиш, «Миллий хунармандчиликни ривожлантириш борасида қабул килинган қонунлар, Президент фармонлари ва хукумат қарорларининг жойлардаги ижроси холатини ўрганиш» ва «Худудда туризмни ривожлантириш: муаммо ва ечимлар» мавзусини халқ депутатлари маҳаллий Кенгашлари сессияларида ташаббус сифатида олиб чиқишни тавсия қилиб, ушбу масалаларга оид тахлилий концепцияни тақдим қилганди. Ушбу топшириқни вилоятлар кесимида тахлил қиласар эканмиз, халқ депутатлари Андижон, Навоий, Ўзбек, Тошкент, Хоразм, Кашиквароё

и, Бухоро, Тошкент, Хоразм, Қашқадаре, Жиззах ва Самарқанд вилоятидаги депутатлик гурӯҳи юқорида тилга олинган масалалардан бирини вилоят Кенгаши сессиясига олиб чиқиб, тегишли қарор қабул қилинишига эришиди. Афсуски, қолган ҳалқ депутатлари вилоят Кенгашларидағи партия депутатлик гурӯҳлари бу борада ҳали бирорта масалани олиб чиққани йўқ.

Энди бевосита айни шу масалани туман ва шахарлар кесимида таҳлил қилас эканмиз,- деб ўз сўзини давом эттирид党ия раҳбари, — Қуидаги ҳолат кўз олдимизда намоён бўлади. Ҳалқ депутатлари Тахтакўпир тумани Кенгашидаги партия депутатлар

жар Кенгашидаги партия депутатлик гурухы 3 та, халқ депутатлари Хўжаобод тумани Кенгаши партия депутатлик гурухы 2 та, халқ депутатлари Вобкент тумани Кенгаши партия депутатлик гурухы 2 та, халқ депутатлари Конимех тумани Кенгаши депутатлик гурухы 2 та, халқ депутатлари Ширин шаҳар Кенгаши партия депутатлик гурухы 2 та, халқ депутатлари Кува тумани Кенгаши партия депутатлик гурухы 3 та, халқ депутатлари Ёзёвон тумани Кенгаши партия депутатлик гурухы 2 та, халқ депутатлари Риштон тумани Кенгаши партия депутатлик гурухы 2 та масалани туман ва шаҳар Кенгашлари сессиялари кун тартибига ташаббус масала сифатида киритиб, уларни атрофлича муҳоммақама қилиб, тегишли карорлар қабул қилинишига эришишди. Бироқ, халқ депутатлари Чуст, Уйчи, Пахтаки, Касби, Дехқонобод, Хонқа, Шўрчи, Шеробод тумани Кенгашларидаги партия депутатлик гурухлари сессияларда ташаббус билан чиқмаган.

фуқаролар мурожаатлари бўйича фаолиятини таҳлил қилганимизда, бу борада Бухоро, Фарғона, Андижон, Навоий, Сирдарё, Тошкент, Хоразм вилоятлари ва Тошкент шаҳар Кенгашларидағи депутатлик гурухлари бирмунча самарали фаолият олиб борганликлари кўзга ташланади. Самарқанд, Қашқадарё ва Сурхондарё вилоят Кенгашларидағи депутатлик гурухларимиз фаолияти эса анча суст. Ҳалқ депутатлари вилоят Кенгашларидағи депутатлик гурухларининг бу борадаги фаолиятидаги энг катта камчилик бу қонун ва қарорлар ижроси бўйича депутатлик назоратини олиб боришда кўзга ташланади.

2013 йилда ҳам бу ишни изчил давом эттириш депутатлик гурухларимиз олдида турган мухим вазифадир. Электоратимиз, хайриҳоҳларимиз, бизнинг ғоя, мақсадларимизга ва берган вайдаларимизга ишониб оптимиздан эргашган фуқароларимиз партиямиздан, энг аввало депутатларимиздан амалий ишларни кутишмоқда. Биз ана шу хақиқатни ҳеч қачон эсимиздан чиқармайдикни даромади.

маслигимиз зарур.
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Конунчилик палатасидаги фракциямиз фаолияти ҳақидаги ҳисоботни буғунги Пленумимиз кун тартибидаги кейинги масала сифатида мұхокама қиласыз. Бу бүйіча алохіда маъруза тайёрланған. Шундай бўлсада, фракциямиз олдида турган айрим вазифаларга эътиборингизни қаротмоқчиман, - дели партия раҳбари, Барчамизга маълум-

деди партия раҳбари. Барчамизга маълумки, бугунги кунда сиёсий партиялар ва уларнинг депутатларни бирлашмалари ўртасида фоялар, дастурлар ва электорат манфаатлари учун ўзаро кураш, соғлом ракобат кучайиб бормоқда. Парламент қуий палатасида муҳокама қилинаётган қонунлар лойиҳасига ҳар бир партия ўз дастурий мақсадлари, сайловолди Платформасида кўзда тутилган вазифалар ҳамда электорати манфаатлари юзасидан ёндошмоқда. Фракциямиз аъзоларининг турли йиғилишларда қилаётган мъарузаларида, оммавий ахборот восита-ларига берадиган интервьюларидаги партия-миз фоя-мақсадлари ва позицияси айрим ҳолларда сезилмай қолмоқда. Улар партия-нинг ўёки бу масала юзасидан тутган пози-циясини кенг жамоатчиликка етказиб бера олмаётirlар. Бундан ташқари муҳокама қилинаётган қонунлар лойиҳалари бўйича фракция нуқтаи назарини шакллантиришда бир ёкадан бош чиқариб ҳаракат қилишда ҳам оқсоқлик сезилмоқда. Яъни, депутатларимиз ўёки бу қонун лойиҳаси бўйича масъул кўмитага ўз фикрларини якка холда беришмоқда, бу фикрларни фракциянинг нуқтаи назари сифатида бир жойга тўплаб, умумлаштиришда етарли даражада саъ-ҳаракат кўрсатилмаяпти.

Маълумки, партия Марказий Кенгаши ташаббуси билан маҳаллий Кенгашлардаги депутатлик гурухларимиз ва Олий Мажлис Конунчилари палатасидаги фракциямиз ўртасида ўзаро ахборот алмашинувига багишланган доимий ишловчи семинар ташкил килинган эди. Мазкур анжумандча фракция вакилларидан бирни мамлакатимиз ташкил ва

ламентда қабул қилинаётган қонунлар аҳамияти ва фракциямиз фаолияти хақида ахборот берарди. Ўз навбатида ҳалқ депутатлари Кенгашидаги партия депутатлик гурухининг раҳбари ҳам тегишли ҳалқ депутатлари вилоят Кенгашининг фаолияти, доимий комиссияларда партиямиздан сайланган депутатларнинг иши хусусида фракция аъзоларига ахборот бериш анъанаси шаклланган эди. Бу семинар ҳар икки томон учун ҳам ниҳоятда фойдали ва зарур бўлиб, партиямизнинг ва депутатлик гурухларимизнинг иш дастурлари ва устувор вазифаларини белгилашда муҳим аҳамият касб эттаётганди. Афсуски, бундай семинарлар мунтазам ва изчил ташкил этилмаяпти. Бу эса марказдаги ва жойлардаги депутатларимизнинг ўзаро ҳамкорлигига жиҳдий, салбий таъсири кўрсатмоқда. Фракциямиз аъзолари оқорида тилга олиб ўтилган камчиликларни будлик билан тузишиб учун барча чора-тадбирларни кўришлари лозим.

**Партияның сағини
изланувчан, ташаббускор,
ғоя ва мақсадларимизга
ишонган фуқаролар ташкил
стинши – ассоциация мөрөн.**

Маълумки, партиямиз сафини фоя ва мақсадларимизга ишонган ташаббускор ва изланувчан фуқаролар ҳисобига доимо тўлдириб бориш асосий вазифаларимиздан бироридир. Барча даражадаги партия ташкилотларининг самарали фаолияти туфайли 2013 йилнинг 1 январь ҳолатига кўра, ЎзМТДП аъзолари сони 160 минг нафардан ошиди. Бу рақам аъзоларимиз сони ўтган йилга нисбатан 37 фоизга ошганлигини кўрсатиб турибди. Сафимизга келиб кўшилаётган хар бир фуқаро мамлакатимиз ижтимоий-сиёсий қаётидан хабардор, мустақиллигимиз фоя ва мақсадларига содик, партиямиз Устав ва Дастири билан таниш, фаол, ўзининг мустақил фикрига эга ва энг муҳими, миллий манфаатларимизни ўз манфаатларидан усугун қўядиган шахс бўлиши ниҳоятда муҳимдир. Ана шуталаблардан келиб чиқиб, партия зилоят ташкилотларининг фаолиятини кўздан кечираш эканмиз, ўтган йили Тошкент вилоятида 5996 нафар, Наманган вилоятида 5043 нафар, Сирдарё вилоятида 4801 нафар, Фарғона вилоятида 4162 нафарга партиядошларимиз сони кўпайганини мамлучниният билан тилга олиб ўтмокчиман.

зумдг худдий ва махаллий Кенгашларидаги маиш олиб ишлэгдигэн ходимлар Маркказий Кенгаш хузурида ташкил этилган Республика Аттестация комиссияи томонидан синовдан ўтказилди. Натижада партия тизимида фаолият юритаётган жами 450 нафар ходим — шунданд 290 нафар ходим аттестациядан, 121 нафар ходим эса сухбатдан ўтказилди. Аттестация ва сухбатякунларига кўра, 312 нафар ходим эгаллаб турган лавозимига лойик, 49 нафар ходим эгаллаб турган лавозимига шартли равишда лойик, ва 13 нафар ходим эгаллаб турган лавозимига нолойик деб топилди. Шунингдек, комиссия томонидан 19 нафар ходимга

фар ходимга эса қуи лавозимга туширилиши бўйича таклифлар берилди. Мухими аттестация натижасида комиссия хulosаларига таяниб партия Марказий Кенгаши Ижроия Кўмитаси масъул ходимларимизнинг касбий малакаси ва салоҳиятини, шунингдек, уларнинг сиёсий-хукукий билимларини ошириб бўйича бир қатор тавсиялар тайёрлади. Яъни, партия ташкилотлари девонларига кадрларни ишга қабул қилиш тартибини янада кучайтириш, фаолият юритаётган ходимларнинг ишини доимий равишда мониторинг қилиб бориш, уларнинг касбий кўнгилмалари ва сиёсий-хукукий билимларини муттасил ошириб боришни таъминлаш, девонларда хужжатларни юритиш масалаларига алоҳида эътибор қаратиш ҳамда энг мухими, ижро интизомини тубдан кучайтириши шулар жумласидандир. Ана шу масалалар 2013 йилдаги асосий вазифала-римиздан бири бўлмоғи лозим.

**Партия сайловолди
Платформасида белгиланган
максадларни амалга
оширишга қаратылған асосий
вазифаларимиз**

Жорий йилда партиямиз сайловолди Платформасида белгиланган вазифаларни изчиллик билан амалга ошириб боришимиз зарурлигини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчи-ман. Шу йил 29 январда Президентимизнинг «Мамлакатимизда ишлаб чиқарилган маҳсулотларнинг рақобатдошлигини янада ошириш ва товарларни республикага ноконунг олиб киришга карши курашни кучайтириш тўғрисида»ги Қарори эълон қилинди. Партиямиз маҳаллий ишлаб чиқарувчиларни ҳар томонлама қўллаб-куватлаш, ички бозоримизни ўзимизда ишлаб чиқарилган маҳсулотлар билан тўлдириш ва уни хорижнинг сифатсиз товарларидан ҳимоя қилишни ўзининг иқтисодиёт соҳасидаги етакчи вазифаларидан бирни сифатида белгилаган. Шу боис, **биринчидан**, Президентимизнинг юкорида номи тилга олинган қарори ижросини таъминлаш бўйича барча даражадаги партия ташкилотлари ва депутатларимиз бир ёқадан бош чиқариб ишлашлари зарур. Маҳаллий ишлаб чиқарувчиларни қўллаб-куватлашга қаратилган давлат дастурларининг ижросини таҳлил қилиб бориш фракциямиз, ушбу масалани маҳаллий кенгашлар сессияларида ташаббус сифатида олиб чиқиш депутатлик гурӯхларимиз доимий эътиборида бўлиши лозим.

**Партия ғоя-мақсадларини
тарғибот қилишни
такомиллаштириш ва
уни янги погонага күтариш
етакчи вазифамиз**

Партиямиз ва депутатлик бирлашмалашылыштын оммавий ахборот воситалари орқали кенг тарғиб-ташвиқ қилишга яхши устувор вазифа сифатида алоҳидадан тиббетиб қаратиб келмоқдамиз. Ўтган ийли оммавий ахборот воститаларида партиямизниң ахбороти оид 5 мингга яқин чиқишилар

Иккинчидан, партия Марказий Кенгаши ўтган йили депутатлик гурухларимизга «Худудда туризмни ривожлантириш: муаммо ва ечимлар» мавзусини халқ депутатлари маҳаллий Кенгашлари сессияларида ташаббус сифатида олиб чиқишини тавсия қилган эди. Юкорида айтиб ўтганимдек, бу борада жойларда депутатлик гурухларимиз бир катор ташаббусларни сессияларга олиб чиқишиди. Бу ишни биз марказда ҳам давом эттириб, жорий йилнинг феврал ойида партиямизнинг Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси ташаббуси билан шу мавзуга бағишланган парламент эшитуви ташкил этилди. Туризмнинг таълим, илмий, экологик, спорт-соғломлаштириш каби турларини ривожлантириш, кўрсатилаётган сервис хизматларининг сифатини, саёҳатчиларни жалб этишнинг замонавий шакл ва усулларидан фойдаланишни, миллий турристик индустрияга замонавий ахборот-коммуникация технологияларини жорий этишга кўмаклашиш партиямиз ва депутатларимизнинг жорий йилдаги устувор вазифаларидан бири бўлиши лозим.

Үкүв-семинарлар сифатини тубдан ошириш орқали партия кадрлар салоҳиятини кучайтириш 2013 йилдаги устувор вазифамиз

Маълумки, 2011 йилда биз ўз олдимиизга бошлангич, туман ва шахар партия ташкилотларининг фаолиятини кучайтириш ва моддий техника базасини мустаҳкамлашни 2012 йилда эса халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларидаги депутатлик гурӯхларимиз фаолиятини тубдан кучайтиришин устувор вазифа сифатида белгилаган эдик. Белгиланган ана шу вазифалар юзасидан амалга оширилган ижобий ишлар ва йўл кўйилганнан хото ва камчиликлар доимий равишда тандидий таҳлил қилиб борилмоқда. Биз Марказий Кенгаш Икроия Кўмитаси мажлисисида Икроия Кўмита ва фракциямиз аъзолари партиясимиз фаоллари ҳамда жойлардаги партия ташкилотлари етакчилари билан ўзаро маслаҳатлашиб **«Ўқув-семинарлар сифатини тубдан ошириш орқали партия кадрлар салоҳиятини кучайтириши»**ни 2013 йилдаги устувор вазифа сифатида

белгилашга келишиб олдик,- деди нотик.
Ўкув-семинар орқали, **биринчидан**, та-
шаббускор, масъулиятни ҳис қиласиган
замонавий дунёқараш ва билимларга эга
кадрлар захирасин шакллантиришимиз
ҳамда шу орқали партиянинг интеллектуал
салоҳиятини оширишимиз зарур. **Иккин-
чидан**, захирага олинган кадрлар тарки-
бини доимий равиша мониторинг қилиб
бориш ҳамда уни янги кадрлар билан бойи-
тиб боришини изчил йўлга кўйиш лозим.
Учинчидан, партия ташкилотлари девон-
ларида ишлаётган масъул кадрларни тан-
лаш ва жой-жойига кўйишнинг замонавий
механизмларини ишлаб чиқиб фаолияти-
мизга татбиқ этишимиз даркор. **Тўртинчи-
дан**, кадрлар кўнимсизлигининг олдини
олиш юзасидан таъсиричан чора-тадбир-
ларни ишлаб чиқишимиз лозим. **Бешин-
чидан**, захирага олинган депутатликка ном-
зод-кадрлар билан доимий равиша иш-
олиб бориш, уларни партия фаолиятига
ҳамда тадбирларимизга муутазам жалб
атиш мухим вазифадир.

Бу йил ҳар қаңғонидан кўра ҳам ўкув-семинарларга алоҳида эътибор қаратилади. Ҳусусан, жорий йилда «Давлат бошқарувини янгилаш ва янада демократлашириш ҳамда мамлакатни модернизация қилишда сиёсий партияларнинг ролини қучайтириш», «Сайлов технологияларини ишлаб чиқиш ва кўллашнинг замонавий услублари», «Партия тизимида раҳбар кадрларни ва партия фаолларини сайлов қонунчилиги билан таниширишнинг муҳим йўналишлари», «Давлат ҳокимияти вакиллик органларини шакллантиришда сиёсий партияларнинг ўрни ва роли», «ЎзМТДПнинг халк депутатлари маҳаллий Кенгашларидаги депутатлик гурӯҳларини томонидан алем

Пленумда барча даражадаги партия ташкилотлари ўртасида ўтказиб келинаётган “Энг намунали худудий партия ташкилоти”, “Энг намунали туман (шахар) Кенгаши” ва “Энг намунали бошлангич партия ташкилоти” күрик танлови якунлари күриб чиқилди ва голиблар диплом ҳамда совғалар билан тақдирланди.

Пленумда ЎзМТДПнинг 2012 йил учун умумлаштирилган сметаси ижроси ва 2013 йилга мўлжалланганг умумлаштирилган сметаси лойиҳаси кўриб чиқилиб, тасдиқланди.

ЎзМТДП Марказий Кенгаши пленуми кун тартибидан жой олган барча масалалар ат-рофлича мухокама килиниб, тегишили карор-

МАЪНАВИЯТ

● МИЛЛИЙ МЕРОС

Сармишсой – дунё нигохида

Маълумки, ҳар бир давлатнинг дунёдаги ўрни ва обрўй унинг жаҳон цивилизациясига кўшган ҳиссаси, бой ва қадимий тарихи, табиий заҳиралари, кучли иктиносидёти ва сийосати ҳамда умумисоний ва миллий қадрияларга бўлган эътибори билан белгиланади.

Мамлакатимиз бетакрор ва бой тарихга эга бўлган қадимиюрт. Туплорги зар буз заминнинг биз билган ва билмаган жихатлари, ўзига хос моддий ва номоддий бойликлари кўп.

Мозига назар ташласак, Урта Осиёда санъат ва маданиятнинг ривоҷланши боскичи жуда қадим замонлардан бошлаб шаклана бошлаган. Бунга она заминимиз худудидаги қоятолар ёки тепаликлар илк илмий ва бой маълумот сифатида асос бўла олади.

Навоий вилоятининг Навбахор тумандигани Каратонгинг жанубий ён бағрида жойлашган Сармишсой табиий археологик мажмua музей кўрикхонаси ва ундан петроглифлар хакида кўп бора эштагансиз, албатта. Очик осмон остидаги музей сифатида эътироф этиладиган бу маскан сир-синоатга бой. Бу жойга ташириф буриган инсон қоя тошларда акс этирилган суратларни кўздан кечира экан, қадимиюрт аждодларининг ҳаёт тарзи тасвирланган санъат асарларидан хайратланиши табиий. Чунки, юксак илмий, тарихий, бадиий, маданий аҳамиятига молик бўлган сармишсой петроглифлари ибтидоий даврда одамлар қандай яшаганиларини сўзсиз ифода этиди.

Манбаларда таъкидланишича, ибтидоий овчилар бу сойли даранинг кимматини юкори баҳолаганлар. Бу ерда ёвойи бука, бугу, тог ёнкиси ва бошча ҳайвонларни овлаш учун кулай мухит мавжуд бўлган. Петроглифларда тасвирланган суратларда ҳам овчиликнинг камон ва итлар ёрдамида ёвойи букаларни овлаш жараёнлари акс этирилган. Шунингдек, қоятошлардаги суратлар галериясидан туюлар, коплонлар, от-

лар ва ҳаттоки ёвойи ҳўқиқи лар тасвирларини ҳам кузатиш мумкин.

Сармишсойда илмий изланиш ва тадқиқотлар олиб бориан билан археологларнинг ёзишмаларидан маълумки, ундиага петроглифлар тоша бронза даврларига хос бўлиб, қояларга чизиш санъати инсонлар фаoliyatiнинг асосий ўнналишлари билан уйғонланган.

Ушбу тарихий ёдгорлик, ундиага суратлар қайси давр ёки асрга тенг бўлмасин, убиз учун отобобларимиздан котган кимматли археологик маълумот, бебаҳо ва қадрии санъат асари ҳисбонадан.

Таъкидла ўринники, дунё олимпийнинг нигохида бўлган бу бетакрор маскандаги шу кунларда катта тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда. Жумладан, Навбахор тумандигани йўлларни созлаш, Сармишсой худудини ободонлаштириш, фольклор-этнографик дасталари, миллий ўйинлар каби турли дастурлар намойши учун маҳсус жойлар ҳозирлаш, анкуманга тайёргарлик кўриш учун вилоятга олдиндан келиши кутилаётган делегация ва иши гурухлари учун шарт-шароитлар яратиш каби тайёргарлик ишлари қизигин.

Тадбир иштирокчиларига малакали сайёхлик хизматлари кўрсатиш учун маданият, телекоммуникация, савдо, овқатланиши, саноат соҳаси ташкилотлари ҳамда муассасалари, оммавий ахборот восита-лари фаол жалб иштимоқда.

Нафакат юртимизда, балки ҳалқаро миёсёда ҳам катта аҳамиятга эга бўлган мазкур фестивал жорий ийлинг 3-5 май кунлари Сармишсой табиий археологик мажмua музей кўрикхонасида ўтказиладиган "Асрлар садоси" фестивалини иштирокчилари ибтидоий даврда одамлар қандай яшаганиларини сўзсиз ифода этиди.

Үйлаймизки, катта санъат анжуmani учун танланган ҳудуд – Сармишсой табиий археологик мажмua музей кўрикхонаси, явни очик осмон остидаги музейда ўтказиладиган "Асрлар садоси" фестивалини иштирокчилари сеҳру синоатга бой бўлган бу маскандаги катта тассурот ва бир олам завқ билан қайтадилар.

Йигирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташрифи кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташриfi кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташриfi кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташриfi кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташриfi кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташриfi кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташриfi кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташриfi кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташриfi кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташриfi кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташриfi кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташриfi кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташриfi кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташриfi кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташриfi кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташриfi кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташриfi кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташриfi кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташриfi кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташриfi кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташриfi кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташриfi кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташриfi кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташриfi кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташриfi кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташриfi кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташриfi кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташриfi кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташриfi кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташриfi кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташриfi кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳалқаро ташкилотлардан меҳмонлар, олимлар, санъатшунослар ташриfi кутилмоқда.

Ийгирма мингдан ортиқ иштирокчini ўз бағрига олиши мўлжалланаётган бу катта санъат анжуmani дунёнинг бешта китъасидан, шунингдек, юртимиздаги дипломатик корпуш ва ҳал

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

● БИЗНИНГ ШАРХ

Кучли тутунлар сабаби нимада?

Жаҳон соёлини сағлаши ташкилоти маълумотларига кўра, дунё миқёсида юзага келётган касалликларнинг чорак қисми атроф-мухит, ер қатлами, сувинг ифлосланиши, сифатсиз озиқ-овқат маҳсулотлари истемолоғ қилиши оқибатидаги пайдо бўларкан. Айниқса, ўткир респиратор вирусли инфекция, ўткир чик, гипертония, юрак-кон томоми, аллергия, онкология каби оғир касалликлар кенг тарқалмоқда.

Табиии мувозанатнинг бузилиши — дову, тӯғонлар, сув тошқинлари, ўрмон ёнгинларининг содир бўлиши ҳам инсон саломатлигига жиҳдий пайдо кўрсатамёт.

Атроф-мухит мусаффолигини таъминлаш куннинг долзарб масаласига айланмоқда. "FARS" ахборот агентлиги тарқатган хабарга караганда, Эрон экологисининг бузилиши оқибатидаги ийлига ўртacha 80 миннга яқин киши вафот этмоқда. Экология фестивалида сўзга чиқсан мамлакат соғлини саклаш мутасаддилари Форс кўрфазидаги давлатда хозир соҳада янги стратегия тизимини жорий этиш устида иш олиб борилаётгани, 2025 йилга бориб бу борада кўзланган мақсадга эришилишини мълум килган. Техрон айни пайдат ер юзидағи экологик ифлосланиши юқори даражадаги шахарлардан бири саналади. Оддий кунлари пойтахт аҳолисининг сони 15 миллионга етган пайдат вазият янада чиглалашади, йўлларда бир неча километрли автомобиль тирбандларини юзага келмоқда. Мамлакатда атроф-мухитни муҳофаза қилишга йўналтирилган катор қонунларнинг қабул килинishi ҳам ўз самарасини бермайтири.

Хитой гарбидан ёпириладиган шамол мавсумида ўлчами 2,5 микрометрдан катта бўлмаган кўз билан илгаб бўлмайдиган хосса (PM-2,5) япон кедри чангидан 10 баробар кичин бўлуб, уни оддий никоб билан ҳам ушлаб қолиш кийинроқ. Махаллий аҳоли орасида нафас олиш йўллари, астма, бронхит, ўтка раки касалликлари кўп учрамоқда. Жойпардаги ахлат чиқинидаги ёқиладиган печлар ва автомобиллардан чиқаётган заҳарли газларнинг тасири ҳам сезилмаяти. 6 баллук шакала бўйича хисоблайдиган бўлсак, Пекинда ҳар кубметр майдоннинг ифлосланиши даражаси 500 микрограммга етган пайтлар ҳам бўлган.

Хозир ҳам PM-2,5 хоссасини инсон саломатлигига қайтарда зиён етказаётгани жумбоқлигина колмоқда. Удабурон японлар эса аллакачон унинг тагига етиб бўлган. Биринчи навбатда автотранспорт воситаларидан ҳавога тарқалётган заҳарли газларни кескин камайтириш эвазига кўзланган мақсадга эри-

шилди. Кунчиқар юртнинг гарбий минтақалари, кўшини ХХР экологисининг салбий таъсиридан жуда хавотирда. Шу сабабли, РМ-2,5 кўрсаткичи бўйича бир кубометр майдоннинг ифлосланиши даражаси 70 микрограммгача бўлишини таъминлашга эътибор қаратилияпти.

Хитой ва Япония мамлакатларининг соҳа мутахассислари иштироқидаги йиғилишда японларнинг бу борада тўплланган таҳрибасини амалда кўллаш ҳақида сўз борган.

Хар йили январь ойидан бошлаб, Хитойнинг қарийб ярим худудини аччик тутун қоплайди. Пекинда шундай ҳолатлар кузатилганки, ойнинг фақат беш кунидагина ҳаво очик бўлган экан. Пекиндан то Хебзой провинциясига вазият таҳлил қилинганда, ҳатто ҳамма нарса "Одам чанготгичга" айланган, деган ҳазилемумоз ибора ишлатимоқда. Хитой ижтимоий фанлар академияси мутахассислари тутун таркиби инсонга таъсир кўрсатувчи канцерогенли осид-азот борлигини аниқлаганидан сўнг бу масала Умумийт ҳалқ вакиллари йигини ва Хитой ҳалқ сиёсий маслаҳат кунгашга йиғилишлари кун тартибида кўйилди. Айрим оммавий ахборот воситалари Пекингда ташрифни газ камера-сига қадам кўйиган билан тақосламоқда. Осиё тараққиёт банкнадигилар мазкур давлатдаги йирик шахарлардан бор-

йўғи бир фоизигина ҳавоси соғлиги жиҳатидан жаҳон стандартлари талабига мос кела олишини қайд этган. Пекин, Шанхай, Гуанчжоу ва Сиан шахарларида бир йил ичидаги 8 ярим минг киши чанг губорлар таъсирида турли касалликларга чалиниб, ҳаёт билан бевакт ҳайрлашди. Яна бир муаммо борки, бу — Хитойдаги иниммик суви сифатининг талабига жавоб бермаслиги. Айрим корхоналар томонидан ҳавфи чиқириларнинг ташланishi оқибатидаги улар ер ости сувлари билан бирикиб кетмоқда. Бу сизот сувларининг 60 фоизигача ифлосланишига олиб келди, бор-йўғи уч фоизи истемолига яроқли. Мамлакат худудидаги энг йирик 35 та кўлдан 18 тасидан фойдаланни мумкин. Мълумотларга кўра, 247 та аҳоли яшаш пунктида онкология касалликларига дучор бўлган фуқаролар сони кўпай-

моқда. Шундай худудлар борки, у ердагиларнинг ҳар куни қасалликдан боши чиқмаётir. Ийлига инсон саломатлигига заарлар бўлган 12 миллион тонна атроф-озиқ-овқат маҳсулотларига тайёрланадиган ҳам бунга сабаб бўляти, дейишига асос бор.

Саноатлаштириш ва урбанизация атроф-мухитга жиҳдий таъсир кўрсатмоқда. Оқибатда жумла жаҳонда ўзига хос Лондон "тумани", Лос-Анжелес фотокимё фубори, Япония хос "Минамата" касаллиги атамалари кўлланиммоқда. Хитойнинг 200 дан ортиқ соҳилларида жиҳдий экологик вазият юзага келганки, БМТ атроф-мухит Дастрои хисоботида таъқидланнишича, Яңици ва Ҷуцзян дарёларининг куйилиши кисми жаҳон океанининг "курғокчил ҳудуди" сифатида таъкидланадиган. Парник газлари асосан қазиб чиқариладиган 10 та заҳарли газлар тархонада оғизида ўзига келтириб, ҳозир бу мамлакатда астма, бронхит, юракон томоми касалликларига чалингандар кўпчиликни ташкил этади. Шамол турганда касалликлар кескин камайиши кузатилган.

Буук Британиядаги корхона ва ташкилотлардан йирига 9 минг тоннагача заҳарли газлар ҳавога тарқалмоқда. Олиб борилган текширувлар шундан далолат беради, ана шу заарлар чиқиндиларнинг 70 фоизи кироллиқдаги 10 та заҳор улушига тўғри келади. Ранкордаги "Инеос Хлор" заводида 2000 йили атмосферага 2 минг 531 тонна концероген, 686 тонна дихлорэтilen ва 879 тонна трихлорэтilen чиқарилган тасдиқланди. 2009 йили Копенгаген, 2010 йили Дублан ва 2012 йили Рио де Жанейрода ўтказилган БМТ шафелигидаги атроф-мухит муммомларига бағишланган саммитларда катор мухим ҳужжатлар қабул қилинган бўлса-да, уларнинг амалдаги ихроси сезилмаяти.

Хиндишонда ҳам вазият

ташвишланарли. Саноати ривожланган Банглор шаҳрида 2002-2010 йилларда олиб борилган тадқиқотларга кўра, ҳавонинг ифлосланиши дараҷаси 34 фоизга етган. Бу дунёдаги иккинчи кўрсаткичидир. Мумбай, Аҳмадабод, Пуна ва Нагпур шаҳарларида ҳам ана шундай ҳолатга дуч келиш мумкин. Пойтахт Дехли расмийлари мамлакатдаги энг яхши университетлардан бирига ҳар йили юзага келётган кучли тутунларнинг пайдо бўлиш сабабларини ўрганиб чиқиш ҳақида топширик берган. Бундан ташқари, шаҳарда дизель-генераторлардан фойдаланиши чеклаш, юк машиналарининг киришини тақиша масаласи ҳам ўртага кўйилмоқда. Йельск ва Колумбия университетлари олимпийнинг маълумотига кўра, Ҳиндистон ҳозир экология соғлиги борасида жаҳонда 132-ўринда туради. Нозокологик автомобиллардан фойдаланиш, қолаверса, мамлакатда кўмирдан фойдаланишга зўр берилиши ана шундай салбий оқибатларни келтириб чиқаётir. Ҳозир бу мамлакатда астма, бронхит, юракон томоми касалликларига чалингандар кўпчиликни ташкил этади. Шамол турганда касалликлар кескин камайиши кузатилган.

Буук

Британиядаги корхона ва ташкилотлардан йирига 9 минг тоннагача заҳарли газлар тархонада оғизида ўзига келтириб, ҳозир бу мамлакатда астма, бронхит, юракон томоми касалликларига чалингандар кўпчиликни ташкил этади. Шамол турганда касалликлар кескин камайиши кузатилган.

Азимжон ПЎЛАТОВ

ДУНЕДАН ДАРАКЛАР

Санкция жорий этилди

АҚШ Шимолий Корея банкига нисбатан янги санкциялар эълон қилган.

АҚШ ҳукумати Шимолий Кореядаги ташкиқатларни савдо ишларига масъул банка нисбатан янги санкцияларни жорий этган. Хабарларга сармий Пхенъянга расмий Пхенъян олиб бораётган ядрорий куроляратиш дастурига ёрдам берганни сабаб бўлган.

Расмийларнинг фикрича, Кўшка Штатлар бундан кейин ҳам иттифоқдо давлатлар билан Шимолий Кореяга нисбатан ядрорий вакефлари борасида миллий ва халқаро санкцияларни кучайтиришда давом этади. Ўтган хафта Пхенъян расмийларни Шимолий Кореяни Жанубий Корея давлати билан бундан 60 йил олдин тузилган тинчлик сулҳидан бир томонлама чиққанини эълон қилган.

Яна бир ойдан сўнг

Венесуэла сайловом комиссияси эълон қилишича, президентлик сайлови 14 апрелга бўлди.

Венесуэла сайловом комиссияси эълон қилишича, президентлик сайлови 14 апрелга мўлжалланган. Николас Мадуро мамлакатнинг президенти вазифасини бажарувчи сифатида қасамёдга кептирилди. Мазкур президентлик сайловида асосий кураси Николас Мадуро ва Энрике Каприлес ўтасида кечиши таҳмин килинмоқда. Энрике Каприлес ўтган йилги сайловда ҳам номзодини илгари сурганди.

Катта қурилма шарт эмас

Франциялик олимлар полимердан тайёрланган маҳсус ускуна ёрдамида ёмғирдан электр энергияси ҳосил қилишган.

Олимларнинг фикрича, калинлиги 25 микрометри ускуна гурилган тайёр томчиши механик тебрини юзага келтириб, қиска муддатли электр энергиясини ҳосил қилиш имконини беради. Мълумотларга кўра, мазкур технологиядан унчалик катта қутилмайдиган курилмаларда фойдаланиш имкони мавжуд.

Мотоциклга ўрнатилган

Караби шаҳрида портлаш юз берди.

Покистон жанубида жойлашган порт шаҳри Карабида портлаш юз берган, ҳалок бўлганлар ҳам бор. Бомба Караби шаҳрининг Ҳуррамобод мавзесидаги жойлашган ташкиллари дўйонида олдида ғарбий ташкилларни ўрнатади. Яна бир нечта дўйон ва автомобилларга шикаст етган. Махаллий полиция берган мълумотга кўра, бомба мотоциклга бағишланган ташкиллар қабул қилинган бўлса-да, уларнинг амалдаги ихроси сезилмаяти.

Хориж ҳабарлари асосида тайёрланди

СИРС ТАУЭР

нидан шунчаки чирой учун яралмаган. Улар бинонинг "танаси" бўлмиш қувурларни берқишиб туради. Осмонўпар бино асоси катта квадрат шаклини эслатувчи 9 та улкан тўртбурчак қувурдан иборат бўлиб, пойдевори бетон ва тош аралашмасидан кўйилган. 9 та пўлат кувур 50 қаватни ташкил этади. Сунг бино торая бошлайди. Яна 7 та кувур 66-қаватгача кўтарилиган. 90-қаватгача яна 5 та кувур кўтарилиди ва ниҳоят колган иккиси кувурдан сўнгги 20 қават барпо этилади. Иккита телевизион антенна бинони 250 метрга баланд кўлиб кўрсатади. Курилиш обьекти учун 279 000 кв. м ер майдони танланади. Минора курилишида 2400 м.кв. дан зиёд бино фойдаланишига топширилди. Миноранинг 104 тезкор лифт бўлиб, улар бинони 3 худудга бўллади. Бу билан одамларнинг ҳар кандай оқибатидаги манзараларни бемалол томоша килиш мумкин. Бироқ, ойнаванд балконлар ҳар кандай одамни вахимага солиб кўяди. Ахир 103-қаватдан пастга қарашнинг ўзи бўладими? Бироқ, балконга чиққа аввалини вахимадан асар ҳам қолмайди. Бундай балкон 5 кишини бемалол кўтара олади. Ойнавар уч катламили бўлиб, оғирлиги 5 тонна на келдиган чидамли шишидан ишланган. Ҳар бир ойна катламининг қалинлиги 1,3 сантиметрни, умумий қалин-

лиги эса 4 сантиметрни ташкил қиласди. Шу бойис, унинг мустаҳкамлигига шубҳа қиласа ҳам бўлади.

Бундан ташқари, минора ўзининг интерактив музейи ва обсерваториясиага эга. "Скайдек" деб номланувчи майдонда мавжуд музейда сайёлар Чигаго тарихи билан яқиндан танишишлари мумкин. Махсус электрон ўйинчоқлар шаҳар бўйлаб виртуал саёҳат килиш имконини беради. Шунингдек, бу ердаги обсерватория ҳам ҳар қандай қизиқувчини ром этишини тайин. Айниқса, шамол эслган пайти обсерваторияда турган одам миноранинг төбранаётганини хис қила олади.

Кизиқарли фактлар:

*Сирс Тауэр эгаллаб турган майдон 8 полосали автомобиль шоссесига тенг.

*Минора учун ишлатилган пўлатдан 50 000 та автомобиль яхаса бўлади.

*Сирс Тауэрнинг умумий майдони 57 та футбол майдонига тенг

